

Rovviltnemnda i region 3
c/o Fylkesmannen i Innlandet, Postboks 987
2604 LILLEHAMMER

Trondheim, 20.02.2020

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2020/3136

Saksbehandler:
Anders Braa

Planleggingsramme for regionale rovviltnemnder 2020 - førebyggende og konfliktdempende tiltak (FKT) og drift

Miljødirektoratet sender med dette ut planleggingsramme for dei regionale rovviltnemndene for 2020. Midlane vert tildelte for å dekke arbeidet til rovviltnemndene med førebyggende tiltak mot rovviltskadar og konfliktdempende tiltak, samt utgifter til drift av nemndene og sekretariata. Vi ber om tilbakemelding frå sekretariata om fordeling av midlane innan 1. april 2020.

Midlane for 2020 er løyvt på kapittel 1420, post 21 og 73, jf. Prop. 1 S (2019 - 2020).

Tilskot til rovvilttiltak - Kap 1420.73

Målet med tilskotsordninga er å førebygge rovviltskadar i husdyrhald og tamreindrift gjennom å medverke til å finansiere førebyggende tiltak. Midlane skal òg nyttast til omstillingstiltak for dyreeigarar med utmarksbasert sauehald, som over eit lengre tidsrom har hatt omfattande rovviltskadar og ønskjer ei omstilling til anna næringsverksemd med tilknytning til landbrukseigedommen. Det skal arbeidast med å finne langsiktige løysingar for vidare reduksjon av tap av beitedyr til rovvilt.

Vidare skal midlane nyttast til godtgjering ved forsøk på skadefelling av rovvilt, og medverke til å dempe konflikhtar og auke verdiskapinga knytt til førekomst av rovdyr i lokalsamfunn. Samspelet med dei lokale fellingslaga skal vidareførast og styrkjast for å sikre god lokal forankring av fellinga.

Det blir lagt vekt på å føre vidare arbeidet med tiltak innan førebygging og konfliktdemping med utgangspunkt i Stortingets behandling av St.meld. nr. 15 (2003-2004) Rovvilt i norsk natur, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004), og rovviltforliket på Stortinget våren 2011 (jf. Representantforslag 8:163 S (2010-2011)).

Kriterium for måloppnåing

Kriterium for måloppnåing er at tilskotsordninga stimulerer til mindre tap og konflikhtar i forhold til

rovviltførekost i dei ulike roviltregionane ved å setje i verk effektive førebyggjande og konfliktdempjande tiltak. Vidare er det eit kriterium for måloppnåing at tilskotsordninga fører til omstillingar der dette fører til reduserte tap og konflikhtar.

Tildelingskriterium

Tilskot til førebyggjande og konfliktdempjande tiltak blir fordelte etter ei føresegn fastsett i 2013, mens føresegna som omhandlar omstillingstiltak vart fastsett i 2015. I tråd med føringane i roviltpolitikken vil ein hovuddel av midlane bli kanalisert gjennom dei åtte regionale roviltnemndene. Midlane skal nyttast til førebyggjande tiltak i husdyrhald og tamreindrift og til konfliktdempjande tiltak retta mot kommunar og lokalsamfunn. I kvar region har den regionale roviltnemnda utarbeidd ein forvaltingsplan som skal sikre at det over tid blir lagt til rette for tilpassingar som gir eit best mogleg skilje mellom beitedyr og faste førekomstar av rovilt. Dette inneber blant anna at besetningar med store årlege tap til rovilt bør prioriterast for tilskot til naudsynte driftstilpassingar. Dei regionale roviltnemndene har hovudansvaret for at tildelingane over posten skjer i tråd med eigen forvaltingsplan i den enkelte regionen. Det er utarbeidd nasjonale standardar for nokre av dei ulike førebyggjande tiltaka. Desse standardane skal følgjast ved iverksetjing av tiltaka. Det blir i samband med tildeling av tilskotet lagt stor vekt på samarbeid med dei ulike forvaltingsorgana, mellom anna Mattilsynet, og på at næringsdrift skal ha langsiktige og føreseielege vilkår. Midlane til omstilling skal fordelast av Miljødirektoratet, etter innspel frå regionale og lokale miljø- og landbruksstyresmakter.

Auka beitebruk med sau i roviltprioriterte område skal ikkje stimulerast. For å medverke til ei tydelegare soneforvaltning skal midlar til førebyggjande og konfliktdempjande tiltak normalt prioriterast slik at det blir fokusert på besetningar som ikkje medverkar til auka tal på beitedyr i roviltprioriterte område. På same måte skal nyetablert beitebruk med sau i roviltprioriterte område prioriterast lågt. I 2018 vart det fastsett satsar for heimebeite med sau i beitesesongen og for tidlegare sanking.

Sakshandsaming

Fordelinga av midlane mellom regionane bygger på innmeldte behov frå fylkesmennene, historikken frå dei einskilde fylka/regionar dei føregåande åra, fordeling av dei nasjonale bestandsmåla på den einskilde regionen, og ein skjønsvurdering basert på rapportar og skadehistorikk i den einskilde regionen.

Den einskilde roviltnemnd skal med utgangspunkt i planleggingsramma fordele midlar til ulike tiltakstypar, og fordele mellom fylke der regionen omfattar fleire fylke. Midlane kan ikkje nyttast til andre formål enn det som fell inn under framstillinga av budsjettkapittelet og -posten. Den einskilde fylkesmann vil ta imot søknader, vere rekneskapsførande eining, og fordele midlar innanfor den ramma nemnda set av for kvart tiltak og fylke.

Nemnda bør setta av ein reserve for akutte tiltak i dei einskilde fylka, og må sjølv avgjere korleis denne skal disponerast. Miljødirektoratet har, etter ønske frå fylkesmennene, likevel vald å behalde nokre akuttmidlar sentralt for spesielle høve. Fylkesmennene bes om å melde slike behov skriftleg med ref 2020/3136.

Miljødirektoratet vil minne om at nemndene i planlegginga si må ta høgde for kostnader knytt til ordning med godtgjering ved fellingsforsøk utført av kommunale/interkommunale fellingslag. Refusjonskrav frå kommunane må dekkast av nemndene innanfor dei tildelte rammene av kap. 1420 post 73. Miljødirektoratet har ikkje halde tilbake midlar til dette føremålet.

Fylkesmennene som tek imot midlar frå Miljødirektoratet kan ikkje overføre midlar seg imellom utan at ei slik overføring er skriftleg akseptert av Miljødirektoratet. Den einssilde Fylkesmann handsamar og tildeler midlar til brukarar innan eige fylke. Sekretariatet til rovviltneimnda skal ikkje handsame sakar på vegne av alle fylkesmenn i regionen.

For alle søknadar skal handsaminga dokumenterast i søknadssenteret til direktoratet. Denne løysinga skal nyttast for heile landet ved søknad om og rapportering av brukte midlar, og løysinga er obligatorisk for alle søkarar. Dette vil også gje nemndene og fylkesmennene betre høve til å sikre lik handsaming og gjensidig nytte av røynsler frå gjennomførte tiltak, samt innsyn i alle prosjekt.

Vi gjer merksam på at det ikkje er høve til å betale tilskot utan utlysing. På tilskotspostar skal det berre betalast tilskot, og eventuell tilbakeføring av tilskotsmidlar kan dermed ikkje nyttast til tenestekjøp eller lønn/reise/drift. Forvaltning av Miljødirektoratet sine tilskotsmidlar er innanfor dei faste oppgåvene for fylkesmannsembeta og skal dekkjast over kap. 525. Det er difor ikkje høve til å berekne overhead/administrative utgifter av tilskotsmidlar. Eventuelle restmidlar på kap. 1420 post 73 skal rapporterast til Miljødirektoratet for eventuell tilbaketrekking. Det er ikkje høve til å nytte restmidlar til andre føremål eller til anna enn tilskot.

Samla løyving til føremålet er på 80,426 mill. kroner i 2020. Av ramma vert det gjeve ei fordeling på 64,5 mill. kroner til rovviltneimndene. Midlar til omstilling blir fordelt av Miljødirektoratet. For 2020 er det avsett 10 mill. kroner til omstillingstiltak.

Forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak og Forskrift om tilskudd til driftsomstilling grunnet rovvilt finst tilgjengeleg på www.lovdata.no.

Tenestekjøp - Kap. 1420.21

Midlar til tenestekjøp og forskingsaktivitet i regi av direktoratet og rovviltneimndene vert tildelte over kap. 1420 post 21. Dette kan til dømes vere oppgåver knytt til forskning og utgreiing som hjelper til med utvikling og iverksetting av effektive førebyggande tiltak, eller evaluering av effektar av igangsette tiltak.

Vi gjer merksam på at kap. 1420 post 21 er ein driftspost og at det på denne posten berre skal belastast utgifter til tenestekjøp, lønn, reiser og anna drift. Midlane kan dermed ikkje nyttast til utbetaling av tilskot. Rovviltneimndene vert tildelte ei ramme på 6,6 mill. kroner til slike utgifter i 2019.

Drift av nemnder og sekretariat - Kap 1420.21

Midlar til å dekkje møtegodtgjersle og reiser til nemnda, drift av sekretariatet og auka kapasitet i enkelte fylker, vil bli tildelte over kap. 1420 post 21. Totalt er det sett av 8,85 mill. kroner til dette i 2020.

Miljødirektoratet har tildelt 3,25 mill. kroner til vidareføring av auka kapasitet ved enkelte sekretariat/fylkesmannsembete i supplerande tildelingsbrev 1-2020 frå KMD ("Styrking av saksbehandlarkapasitet rovvilt"). Dette er knytt til særlege utfordringar i einskilde fylke. Det er sett av lønnsmidlar til Fylkesmannen i Oslo og Viken (500 000,-), Fylkesmannen i Innlandet (1 250 000,-), Fylkesmannen i Trøndelag (500 000,-) og Fylkesmannen i Troms og Finnmark (1 000 000,-).

Midlar til drift av nemnder og sekretariat er vidare fordelte mellom regionar basert på tidlegare rønysler, planlagt møtefrekvens, reiseavstandar, og forventa kostnad til sekretariatet (sjå tabell). Nemndene må kontrollere at dei avsette rammene ikkje blir overskridne. Det einskilde sekretariatet vil vere rekneskapsførande eining for desse midlane. Det er nemnda som set av midlar til drift av sekretariatet.

I samsvar med rovviltforliket i 2011, (Representantforslag 163 S (2010-2011)), er det ønskeleg å sikre ei rask og effektiv handsaming av spørsmål knytt til den daglege forvaltninga av rovvilt, medrekna svar på søknader om fellingsløyve på rovdyr, aktuelle førebyggjande tiltak osv. Direktoratet vurderer det difor som formålstenleg at rovviltnemndene drøfter behov for å sikre vaktordningar hos fylkesmennene som tar omsyn til dette.

Tildelt ramme for 2020 - Kap. 1420.73 og 1420.21

Tildelt ramme til nemndene er tilnærma lik som for 2019.

Vi ber regionar med konkrete planar for langsiktige løysingar i kroniske tapsområde, som går utover tildelt ramme, om å melde dette til direktoratet innan 1. april 2020.

Region	Tilskot Kap. 1420.73	Tenestekjøp Kap. 1420.21	Drift av nemnder/ sekretariat Kap 1420.21
1	750 000	350 000	475 000
2	2 750 000	350 000	475 000
3	5 500 000	500 000	550 000
4	4 500 000	600 000	550 000
5	16 000 000	1 000 000	700 000
6	13 000 000	1 500 000	825 000
7	8 500 000	500 000	825 000
8	13 500 000	1 800 000	1 200 000
SUM	64 500 000	6 600 000	5 600 000

Vi ber sekretariata informere oss om fordelinga av midlane innan eigen region innan 1. april 2020. Tilbakemeldinga skal sendast til postmottak@miljodir.no og merkast ref 2020/3136.

Midlane vil bli tildelt den einskilde Fylkesmann i supplerande tildelingsbrev frå Miljødirektoratet i løpet av april.

Anna informasjon frå Miljødirektoratet

Tiltak i kommunar med ulverevir

I 2017 blei det sett av 20 millionar til ei ny stønadsordning til næringsutvikling, tenestetilbod og andre tiltak for kommunar med ulverevir. Denne tilskotsordninga blei vidareført i 2018 og 2019, og det er sett av 20,56 millionar kr på kap. 1420 post 65 i 2020. Ordninga gjeld for kommunar i regionane 4 og 5 som har eitt eller fleire ulverevir, og formålet med tilskotsordninga er å bidra til konfliktdemping i kommunar med ulverevir. Miljødirektoratet har lagt til rette for at kommunar som ønsker midlar kan levere søknad i Elektronisk søknadssenter. Pengane vil bli fordelte likt mellom kommunane som har ulverevir, basert på Rovdatas informasjon om revir i endeleg bestandsrapport som blir presentert 1. juni kvart år. Regelverk for tilskotsordninga er fastsett av Klima og miljødepartementet og kan lesast her

<https://www.regjeringen.no/contentassets/4488a9c022ee48009a9de92d8cd945a4/20170627-tilskudd-ulv--l419867.pdf>

Søknadsfristen for tilskot i 2020 er 15. juni 2020. Søknadar og rapportar finnes tilgjengeleg på innsynsløysinga i Elektronisk søknadssenter;

<https://soknadssenter.miljodirektoratet.no/Innsyn/Default.aspx>

Når kommunane tildeler midlar vidare til konkrete tiltak i kommunen, skal fylkesmannen få kopi, for å ha oversyn over igangsette tiltak.

Om satsar for tidleg sanking av sau og bruk av heimebeite

Miljødirektoratet har i 2018 fastsett felles nasjonale satsar for tidleg sanking av sau og bruk av heimebeite, jf *Forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak* § 10; <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2013-01-01-3?q=forebyggende%20og%20konfliktdempende>.

Standard rovdyravvisande gjerde

Miljødirektoratet fastsette ny standard for rovdyravvisande gjerde 25. juni 2018. Denne er tidlegare sendt ut til fylkesmennene, og ligg tilgjengeleg på FM-nett; <https://www.fm-nett.no/Miljodirektoratet/Nyheter/Ny-standard-for-rovdyravvisende-gjerde/?id=10030&epslanguage=no>

Raskare analysar av DNA frå bjørn

Som i 2019 vil Rovdata analysere prøver frå bjørneskit så snart analysebretta blir fylt opp. Resultata frå DNA-analysen vil bli lagt inn i Rovbase så snart som råd etter dette. Rovdata kan kontaktast for meir informasjon om dette.

Kursopplegg for administrativ beredskap i kommunane

Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) har på oppdrag frå Miljødirektoratet utvikla eit kursopplegg for administrativ beredskap i kommunane for å kunne handtere situasjonar med rovviltskadar på beitedyr. Kursopplegget er utvikla i samarbeid med Jakt- og Fiskesenteret i Flå og Statens naturoppsyn, og prøvd ut gjennom to pilotar våren 2018.

Dette er ei oppfølging etter sommaren 2017, da ein såg utfordringar ved kommunal beredskap for handtering av større skadesituasjonar på beitedyr grunna rovvilt. Dette vart særleg knytt til kommunar med lita erfaring med rovvilt.

Fokus vil blant anna vere på utarbeiding av planar og innsats på administrativt nivå i kommunane. Kurset er i første rekke utvikla for dei som sit på det administrative ansvaret i kommunen. Men vi anbefaler også fellingsleder å delta sidan dei ofte er næraste samarbeidspartnar og rådgjevar til kommunen ved slike høve. Kurset gjer dei involverte kjende med fordeling av oppgåver og ansvar i akutte situasjonar, og nødvendige førebuingar.

Kursopplegget er nå ferdig, og kommunar i heile Norge er velkomne til å ta kontakt. Kursa heldast som dagsseminar ute i dei fylka som ønsker det.

Vi ber fylkesmennene om å følge opp dette med aktuelle kommunar. Ta kontakt med Eivind Lurås på Jakt og Fiskesenteret for nærare avtale om kurs (el@jaktogfiskesenteret.no, tlf 99614616). Det kan gjennomførast eit avgrensa tal kurs før beitesesongen tar til. Sjølve kurset er kostnadsfritt for kommunane (dagsseminar inkl. lunsj), da kostnadene blir dekt gjennom avtale med Miljødirektoratet.

Rapportering av skadefelling

SNO gav i fjor ut ein vegleiar for fellingsoppdrag på store rovdyr, sjå <https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/publikasjoner/m1440/m1440.pdf>. Vi ber fylkesmennene gjere denne kjend for skadefellingslag og aktuelle kommunar. I vegleiareren er det også informasjon om korleis ein gjennom å gå inn på kvart vedtak i Miljøvedtaksregisteret kan rapportere gjennomføringa av kvart fellingsoppdrag. Miljødirektoratet ber om at fylkesmennene tar denne reiskapen i bruk, slik at alle fellingsoppdrag blir rapportert etter denne malen frå og med i år. Det vil vere mogleg å ta kontakt med SNO for teknisk hjelp til dette. Miljødirektoratet vil før beitesesongen sende brev til fylkesmennene med vilkår og spesifikasjonar for rapportering av fellingsforsøk.

Riksrevisjonen si undersøking av rovviltforvaltninga

Riksrevisjonen undersøkte rovviltforvaltninga i 2019, jf. Dokument 3:13 (2018-2019). Eitt av hovedfunna var at miljøforvaltninga har for lite kunnskap om tapsårsakar og om effektar av førebyggjande tiltak.

KLD har følgd opp dette med å gje Miljødirektoratet oppdrag om å lyse ut eit prosjekt der oppgåva er å vurdere om føremålet med forskrift om tilskot til førebyggjande tiltak mot rovviltskadar m.m. kan realiserast på eit betre vis enn i dag, og i så fall korleis. NIBIO vil i samarbeid med NINA ta til med denne oppgåva no, og vil levere sluttrapport 1. november i år.

Rapportering

Det er fylkesmennene sitt ansvar å sjå til at bestemmelser om økonomistyring i staten kap. 6 "Forvaltning av tilskotsordningar" blir etterlevd, og at føringar i forskrifta som regulerer bruken av tilskot til førebyggjande og konfliktdempjande tiltak og føringar gjevne i supplerande tildelingsbrev blir følgd.

Fylkesmennene skal rapportere bruken av tilskot til førebyggjande og konfliktdempande tiltak innan 21. januar 2021 på eige tilpassa skjema til Miljødirektoratet. Vi vil revidere dette skjemaet i år, slik at også bruken av 1420.21 blir rapportert og slik at skilnaden på bruken av postane 21 og 73 går klart fram.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Knut Morten Vangen
seksjonsleder

Anders Braa
seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Fylkesmannen i Troms og Finnmark / Romssa ja Finnmárkku fylkkamánni	Statens hus	9815	Vadsø
Fylkesmannen i Nordland	Postboks 1405	8002	Bodø
Fylkesmannen i Trøndelag / Trööndelagen fylhkenålma	Postboks 2600	7734	Steinkjer
Fylkesmannen i Møre og Romsdal	Postboks 2520	6404	Molde
Fylkesmannen i Vestland	Njøsavegen 2	6863	LEIKANGER
Fylkesmannen i Innlandet	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Fylkesmannen i Agder	Postboks 788 Stoa	4809	ARENDAL
Fylkesmannen i Vestfold og Telemark	Postboks 2076	3103	Tønsberg
Fylkesmannen i Oslo og Viken	Postboks 325	1502	MOSS
Klima- og miljødepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	OSLO
Landbruks- og matdepartementet	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO